

Réti pattanóbogár - *Agriotes sputator* L.

A 6-9 mm-es bogár, nevéhez illően, veszély esetén pattanva menekül. A többi pattanóbogárhoz képest tömzsibb testű, az egész bogár fényes sötétbarna kinézetű. A fedőszárnyak és a pajzs elülső része, valamint hátulsó sarkai vörösesbarnák. Feje domború, igen sűrűn pontozott, nyakpajzsa hosszabb, mint amilyen széles. Az egyes pattanóbogár fajok elkülönítése nagy szakértelmet, ill. binokuláris mikroszkópot, de legalábbis jó kézinagyítót igényel.

Tápnövénye: kukorica, gabonafélék, napraforgó, cukorrépa, burgonya, pázsitfűvek, ezenkívül számos más növény, pl. a paradicsom gyökerét is megtámadhatja. Kárképe: a bogarak a pázsitfűfélék leveleivel, ill. az ernyősvirágzatúak virágporával táplálkoznak. A fő kárt a lárva, az ún. *drótféreg* okozza: a talajban a csírázó magvakat és a növények gyökereit eszi. A tünetek a megtámadott növényfajtól és a talajtípustól függően változatosak: pl. a hiányos kelés (kukorica), az átfúrt szikleveles, csírázó mag, a megrágott gyökér, a növény föld feletti részeinek a sárgulása. A réti pattanóbogár hazai fontossága valószínűleg nagyobb, mint azt a korábbi növényvédelmi szakirodalomban gondolták. Az ország középső és keleti részein folytatott rendszeres feromoncsapdázások az elmúlt évtizedben a mezei (*A. ustulatus*), sziki (*A. rufipalpis*), és vetési pattanóbogár (*A. lineatus*) mellett az egyik legnagyobb tömegben előforduló fajnak mutatták. (Ezek mindegyikére kapható kártevő-specifikus feromoncsapda!)

A feromoncsapdát a zöldség- és szántóföldi kultúrákban a talaj szintjére helyezzük ki. A csapdázás megkezdésének szokásos időpontja április közepe.

A CSALOMON® csapda szelektivitása: csalétkünk Magyarországon a réti pattanóbogáron kívül más pattanóbogarat nem csalogat.

A bogár, amit a csapda fog

A lárva és kártétele, amit meg kell előzünk

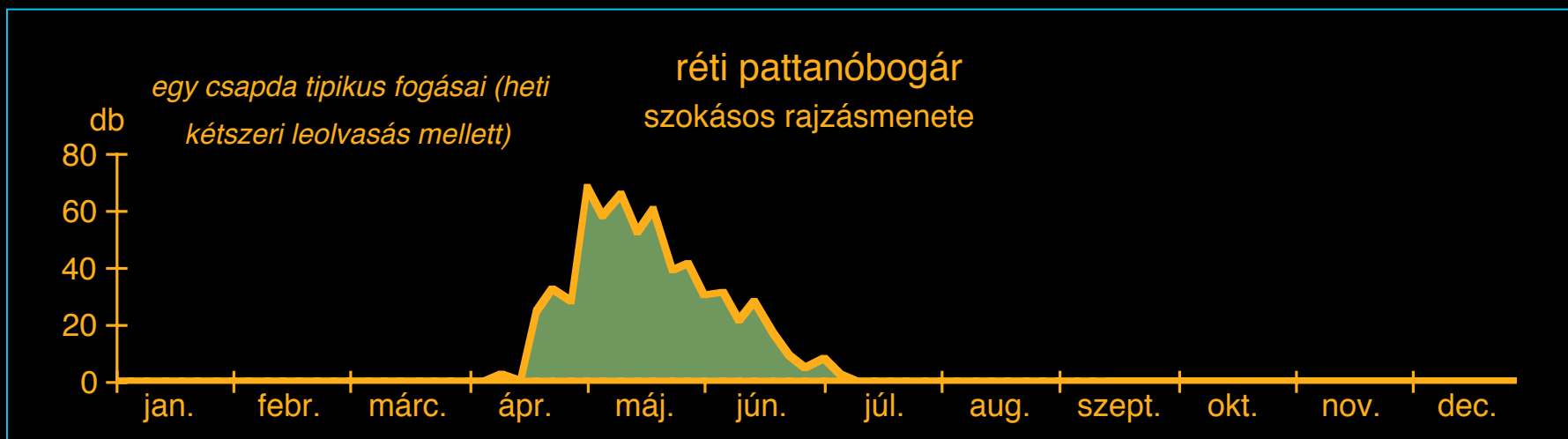

Más rovarfaj berepülését a csapdába eddig csak véletlenszerűen észleltük.

A CSALOMON® csapda vonzóképesége: környezeti viszonyoktól függően 4-6 hét után lassan csökkenhet. Ez az időszak általában elégséges a réti pattanóbogár rajzásának megfigyelésére. Szükség esetén ezután a csalétket a biztonságos rajzáskövetés érdekében cserélje frissre! A réti pattanóbogárra ajánlott csapdatípus nagy fogókapacitású, képes követni a populáció mennyiségi változásait, tömeges fogásra is alkalmas!

A drótférgék elleni védekezés az előrejelzésen kell hogy alapuljon. A feromoncsapdák alkalmazása sokkal egyszerűbb, és kevésbé munkaigényes, mint az eddig szokásosan alkalmazott módszereké, viszont érzékenyen jelzik a kártevő megjelenését, így a fertőzési góccok könnyen behatárolhatók, majd felszámolhatók. A nagy fogókapacitású csapda típusok nagy tömegű hím bogarat képesek befogni, tehát a kártevő gyérítésére is alkalmasak. A réti pattanóbogár vonatkozásában a hazai pontos mérések eredményei még nem elérhetőek, de a mezei pattanó (*A. ustulatus*) esetén az olaszországi tapasztalatok szerint, ha a csapdák csupán néhány bogarat fognak, (azaz, két csapda átlaga nem haladja meg a 15-25 példányt,) az adott területen a drótféreg kártétel nem valószínű [1]. Ennél magasabb fogások esetén a drótféreg mintavételezések elvégzése szükségessé válhat, melynek alapján lehet a megfelelő védekezéstről dönteni. A védekezés lehet részben a vetésváltás (pl. sűrű vetésű és így kevésbé érzékeny őszibúzával) vagy alternatív agrotechnikai módszerek (pl: ekével, tárcsával történő gyérítés), de súlyosabb fertőzés esetén csak a talajfertőtlenítés segít [2, 3].

[1] Furlan, L. és mtsi, *ATTI Giorn.Fitopat.* 1:133-140, 1996; [2] Jermy T, Balázs K. (szerk.) *A növényvédelmi állattan kézikönyve.* Akadémiai Kiadó, Budapest, 1990 ; [3] *Növényvédő szerek, termésnövelő anyagok. Évente megjelenő kiadvány, beszerezhető: megyei Növényvédő (NTSZ) Állomások; www.ontsz.hu/engedelyezes/nyitolap.html; WIN-PESZTI (www.relemi.hu).*

A **Csalomon N** az MTA ATK Növényvédelmi Intézet bejegyzett védjegye.

Megrendelés / felvilágosítás: MTA ATK Növényvédelmi Intézet, Budapest, Pf. 102., 1525; tel.: (1)-391-8637, 06-30-9824999; fax: (1)-3918655; e-mail: <csalomon@julia-nki.hu> vagy <h2371tot@ella.hu>; internet: <www.julia-nki.hu/csalomon>

réti pattanób.
A. sputator

Fotó: Nagy Z. L.

Így néz ki ha a CSALOMON[®] csapda megfogta!

